

Trong bối cảnh khó dự đoán về định hướng chính sách đối ngoại của chính quyền D. Trump, Nhật Bản sẽ tranh thủ vị trí cạnh tranh quan hệ với các đối tác khác ở khu vực và quan hệ chặt chẽ hơn với Ấn Độ, một đối tác tự nhiên của Nhật Bản.

Nhật Bản và Ấn Độ sẽ tiếp tục cuộc họp các Bộ trưởng Quốc phòng và Ngoại giao tại Tokyo để thảo luận về tình hình quốc tế kể từ khi Chính quyền D. Trump nhậm chức. Hai nước sẽ bàn các biện pháp tăng cường hợp tác và an ninh công nghệ các vấn đề khu vực như vị trí mở rộng hoạt động trên biển của Trung Quốc. Trong những năm qua, Nhật Bản và Ấn Độ đã xây dựng mối quan hệ đối tác chiến lược quốc tế, đẩy mạnh quan hệ kinh tế và an ninh. Trong bối cảnh Chính quyền mới của Mỹ như hiện nay, vị trí làm sâu sắc thêm mối quan hệ hai nước là rất cần thiết.

Ngày 10 - 11/2, Thủ tướng Nhật bản Shinzo Abe đã có cuộc gặp cấp cao chính thức với Tổng thống Mĩ D. Trump. Xác định Mĩ là đồng minh quan trọng nhất của Nhật Bản, Thủ tướng Shinzo Abe đã tái khẳng định lời điều kiện của mối quan hệ an ninh và thịnh vượng với Mĩ. Trong cuộc họp báo chung, Tổng thống D. Trump đã đánh giá liên minh Mĩ - Nhật là hòn đá tảng của hòa bình và ổn định ở khu vực Thái Bình Dương và chính quyền mới ở Mĩ cam kết bảo vệ an ninh của Nhật Bản và cả khu vực.

Mặc dù có ít hoài nghi về khả năng của liên minh nhiều thập niên vượt qua bất ổn bao gồm cả ngoại giao, vẫn còn nhiều điều khó dự đoán trong danh sách chính sách đối ngoại của chính quyền D. Trump. Những điều khó lường như vậy đang đặt ra cho nguy cơ hiệu quả của chính sách đối với Nhật Bản và cấp thiết đòi hỏi Nhật Bản phải tìm kiếm một số ổn định chính sách bổ sung bên cạnh liên minh với Mĩ. Trong bối cảnh của chính trị nội bộ, Nhật Bản sẽ tranh thủ việc cải thiện quan hệ với các đối tác khác ở khu vực và quan hệ chặt chẽ hơn với Ấn Độ, một đối tác tự nhiên của Nhật Bản.

Hội nghị thượng đỉnh Ấn Độ - Nhật Bản năm 2016 đã tính đến vai trò khu vực quan trọng hơn của hai nước. Cùng chia sẻ quan điểm về dân chủ và không có những tranh chấp lịch sử như Trung Quốc và Hàn Quốc, nên Nhật Bản và Ấn Độ là đồng minh tự nhiên và sẵn sàng mở rộng qui mô hợp tác kinh tế, chính sách và quốc phòng. Cần có ý nghĩa hơn khi Nhật Bản là nước duy nhất đồng ý Ấn Độ cho phép thâm nhập vào khu vực Đông Bắc của Ấn Độ rất nhạy cảm về chính trị để Nhật Bản đầu tư vào những dự án phát triển kinh tế - xã hội. Từ năm 1981, Chính phủ Nhật Bản đã cung cấp cho khu vực này những khoản cho vay nhà nước để phát triển trong các lĩnh vực nông nghiệp, cung cấp nước, khai thác rừng và xây dựng đô thị. Hơn nữa, Ấn Độ tiên, Ấn Độ đã cho phép đầu tư nước ngoài vào các đảo có ý nghĩa chính sách song còn là Andaman và Nicobar. Ngoài ra, năm 2016 hai nước đã ký hiệp định nông nghiệp dân sự, đưa Ấn Độ là nước đầu tiên chấp nhận ký Hiệp định không phải biên giới nhân, ký một hiệp định như vậy với Nhật Bản.

Ấn Độ và Nhật Bản chia sẻ quan điểm về những điều khó dự báo về chính sách đối ngoại của Chính quyền D. Trump. Thông qua những tuyên bố của D. Trump, các đồng minh của Mĩ đang đặt ra câu hỏi về độ tin cậy và lãnh đạo và cam kết của Mĩ đối với họ. Tổng thống D. Trump đã gửi thiều Nhật Bản như là một kẻ sợ đấng đấng hoàng sợ báo động về an ninh của Mĩ mà không phải chịu chi phí. D. Trump cũng phê phán chính sách của Nhật Bản về sẵn xuất ô tô cũng như phá giá tiền tệ.

Tại khu vực Đông Nam Á, nhiều nước ASEAN đang có xung đột với Trung Quốc về lãnh thổ tại Biển Đông. Những căng thẳng này cùng với khả năng Mỹ giảm vai trò trong khu vực có thể sẽ làm cho những nước này dễ bị kích động trở lại với chính Trung Quốc nếu lên nhậm chức nhân tố duy nhất thống trị khu vực.

Nhật Bản và Ấn Độ đã gia tăng cam kết với các nước trong khu vực như: Thái Lan, Philippines, Úc, Indonesia và Việt Nam tháng 1/2017 nhằm thúc đẩy hợp tác chặt chẽ hơn với các nước này trong khi chính sách hàng đầu của Thủ tướng Ấn Độ Modi cũng muốn tăng tính kết nối với các quốc gia Châu Á trên.

Tuy nhiên, để bảo đảm ổn định khu vực, Nhật Bản và Ấn Độ có thể cũng phải cam kết với Trung Quốc về việc thúc đẩy giải quyết hòa bình các xung đột khu vực. Một số nước có thể không đồng ý Ấn Độ không có tham vọng chính trị để đảm nhận vai trò lãnh đạo quan trọng hơn trong khu vực Châu Á - Thái Bình Dương. Tuy vậy, Ấn Độ cũng đã hoạt động tích cực để làm giảm sự chi phối ngày càng lớn của Trung Quốc trong vùng Ấn Độ Dương, nơi tuyến hàng hải chính của Ấn Độ. Giữa tháng 2/2017, Ấn Độ và Nhật Bản đã thỏa thuận cùng đóng vai trò quan trọng trong việc duy trì hòa bình và ổn định trong khu vực Ấn Độ Dương - Thái Bình Dương. Ông Kiren Rijuru, Bộ trưởng Nội vụ Ấn Độ tuyên bố rằng hai nước có trách nhiệm duy trì hòa bình và ổn định khu vực vì cả hai nước không thấy cần thiết quân sự hóa khu vực này và Thủ tướng Modi sẽ thắt chặt quan hệ với Thủ tướng Nhật Bản Abe.

Theo “[liris-france](#)”

Mỹ Anh (gt)